SAYI 2026 / 03

AB Gündem Notu: Birliğin Durumu Konuşması

Kırklareli Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
Bilgeliğe Yolculuk

18 EYLÜL 2026-BİRLİĞİN DURUMU

NATO Zirvesi

KLÜ Avrupa Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

TARİHSEL ARKA PLAN

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen, 16 Eylül 2026'da Strasbourg'da Avrupa Parlamentosu'nda 6. "Birliğin Durumu" başlıklı konuşmasını yaptı. Konuşma AB'nin göç, ekonomi ve güvenlik alanlarında yaşadığı krizler sırasında gerçekleşti. Kanada Başbakanı Mark Carney, ilişkilerin yeni bir aşamaya taşınacağının işareti olarak onur konuğu sıfatıyla oturuma katıldı.

> *"En iyi zamanlardı, en kötü zamanlardı"*
>
> **— Von der Leyen'in Charles Dickens alıntısı**

Komisyon Başkanı aşırı milliyetçiliğe, Avrupa karşıtı söyleme ve Rus etkisine karşı ortak duruş çağrısı yaparken; günümüz dünyasını bir saldırı savaşı, yakın bölgelerde patlak veren çatışmalar, küresel sanayi rekabeti ve Avrupa'ya duyulan güveni zayıflatmaya çalışan bir anlatı olarak tanımladı.

GÜVENLİK, SAVUNMA VE DIŞ POLİTİKA GÜNDEMİ

- Avrupa'nın savunma harcamalarını son 5 yılda %80 arttırdığını vurgulanırken, Ukrayna ve Grönland gibi baskı altındaki müttefiklere desteğin süreceğini belirtildi.
- Kanada ile ilişkilerin, CETA ticaret anlaşmasının ötesine geçerek Birliğin ilk kez önereceği "ortak üyelik" (associate membership) statüsü ile en üst düzeye taşınmasını gündeme getirildi, alanlarda bir işbirliği; sanayi, teknoloji, enerji, savunma, akıllı üretim gibi alanlarda bir gelecek ittifakının başlangıcı olarak duyuruldu.
- Çin ile ticaret açığının 1 milyar avroya ulaştığı vurgulanırken; dengesizliği sürmesi halinde tek taraflı ticaret savunma araçlarının devreye girebileceği uyarısında bulunuldu.
- Genişlemede en ileri aşamada olan aday ülkelere yol haritaları sunulacağı duyuruldu.
- Yapay zekadaki gelişmeleri kontrol etmek hususunda önde gelen yapay zeka laboratuvarlarıyla irtibata geçileceği ve bu konuda Kanada ve Birleşik Krallık gibi ortaklarla işbirliğine gidileceği ifade edildi.

GÖÇ, İKLİM VE DİJİTAL GÜNDEM

- Ceuta göç krizinden sonra, kitlesel ve araçsallaştırılmış göç hareketlerine karşı geçici esneklik taşıyan bir Avrupa Acil Durum Çerçevesi ile Frontex (Avrupa Birliği Sınır Ajansı)'in güçlendirileceği duyuruldu.
- Rekor sıcak havalar sonrası bir Avrupa Sıcak Hava Dalgası Planı, bir İklim Sigortası İttifakı ve yeni bir Avrupa Su Girişimi açıklandı.
- Çocukların dijital ortamda güvenliği için bir AB Çocuklar Yasası (EU Kids Act) önerileceği açıklandı. 13 yaş altına sosyal medya yasağı, 13-15 yaş için ebeveyn denetimli sınırlı hesap ve 15-18 yaş arası için de platformlara zorunlu güvenli tasarım yükümlülüğü getirileceği belirtildi.

AVRUPA-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

Genişleme bölümünde Türkiye'ye yer verilmemesi, adaylık sürecinin geleceğine dair tartışmaları yeniden canlandırdı. Üye olmaya en yakın aday ülkelere dahi net bir takvim verilmemesi uzmanlar tarafından genişlemenin uzak bir hedef haline geldiği şeklinde yorumlandı.

Kanada'ya önerilen ortak üyelik, AB'nin tam üyelik dışında farklılaştırılmış ortaklık modellerini tartışmaya açtığını ortaya koyuyor. AB'nin savunma sanayi işbirliği ve tedarik zinciri bağımsızlığı hedefleri, Türkiye'yi NATO müttefiki ve Gümrük Birliği içerisinde yer alan bir ülke olarak vazgeçilmez kılıyor.